

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت وگویی صبا، با بامداد آقاجانی کارگردان فیلم آنتروپی

آنتروپی یا میل طبیعی سامانه‌ها به بی‌نظمی!

قابل جایگزین با هیچ چیز دیگر نیست. به همین دلیل به شدت شروع و ساخت فیلم کوتاه را به دوستان علاقه مند توصیه می‌کنم.

آیا با این جمله که تجربه فیلم کوتاه، مقدمه‌ای برای ساخت فیلم بلند است، موافق هستید؟

متأسفانه این جمله درست یا غلط بسیار در جامعه سینمایی مارواج دارد و از نظر من همین اعتقاد باعث آسیب در بدنه ساختاری فیلم کوتاه در ایران شده است، چرا که عمدتاً کوتاه‌سازان ما محصولاتی را در این سال‌ها تولید کرده‌اند که گویا برشی از یک فیلم بلند است، و خیلی به عناصر مهم کار کوتاه و خروجی معنایی آن توجهی ندارند و مانند یک سندروم تکرار شونده بیشتر در سبک رئالیسم اجتماعی به دنبال نمایش معضلات اجتماعی هستند.

شما در فیلم سازی به دنبال چه سبک و نظریه سینمایی هستید؟

خیلی به دنبال نظریه پردازی‌های تفسیری سینمایی نیستم، اما نگاه نئوفرمالیسم‌های روسی که بیشتر روی فرم تأکید دارند برایم جذاب است، اما در کل خوانش نظریه‌های مختلف سینمایی در تعامل با شناخت ام از محیط تأثیری در ناخودآگاهم دارد که سعی می‌کنم همان تأثیر و تأثر را در فیلم‌هایم عینیت ببخشم.

صحبت پایانی، چشم‌انداز شما از صنعت فیلم در ایران؟

احساسم این است که ایران یک سنت سینمایی خاصه به خود را دارد، فیلم‌هایی که از ایران در جهان دیده شده مبین این امر است. در کنار این مسئله ساخت فیلم‌هایی که در سبک رئالیسم اجتماعی هستند و بدبختی مردم را به نمایش می‌گذارند را آسیب‌زای دانم، چرا که حتم دارم عمده این تولیدات صادقانه و برگرفته از تجربه زیسته کارگردان و... نیستند و بیشتر در پی جایزه‌های جشنواره‌ای ساخته می‌شوند. از طرفی این فیلم‌ها هیچ گام موثری در رفع معضلات اجتماعی بر نمی‌دارند، چرا که مخاطب با دیدن این آثار اتفاقاً خوشحال می‌شود که خوشبختانه تا این اندازه بدبخت نیست. به نظر من اگر این حرکت آسیب‌زاد در صنعت فیلم ایران متوقف شود، صنعت فیلم ایران که دیگر جزو جدایی‌ناپذیری از فرهنگ ایرانی شده است. موفقیت‌های رفیع تری را تجربه خواهد کرد.

با شوخی‌های کلامی و موقعیتی این اثر ارتباط نگیرد، اما خوشبختانه اینگونه نبود. تجربه‌ای که از اکران فیلم در خارج از ایران داشتیم این بود که آنتروپی بیشتر یک مرز سنی و صنفی دارد تا جغرافیایی، به این معنی که قشر محصل و صنف اساتید از هر کجای دنیا، از همان ابتدا به راحتی با اثر ارتباط می‌گیرند و با درک موقعیت‌های مشابه اثر با زندگی معمول‌شان با جریان فیلم همراه می‌شدند.

تکنیک سبک پردازی کمدی در فیلم آنتروپی بیشتر مبتنی بر کلام است یا موقعیت؟

فیلم بر ایجاد یک لوپ فضایی تکرار شونده و مضحک، استوار است و بیشتر با طنز موقعیت پرداخته شده است. که در ادامه با نمایش یک موقعیت آشنا در مکانی نا آشنا، از کلاس درس معمول آشنایی زدایی می‌کند، همین باعث می‌شود که مخاطب موقعیت آشنای کلاس درس را از یک زاویه جدید و نو در ذهن مجسم کند. و در نهایت به مضحک بودن شرایط زیسته‌ای که چندین سال آن را تجربه کرده است، پی می‌برد.

از لحظه شکل‌گیری ایده تا تولید و ساخت فیلم بگوئید

آرین نوابی از دوستان صمیمی دوران بچگی من بود، ایده فیلم را آرین با من در میان گذاشت. از زمان ایده تا نگارش فیلمنامه زمان زیادی صرف شد، و بعد با بودجه شخصی، فیلم را به کمک هم ساختیم. فیلم در سال ۱۴۰۰ با بودجه ۲۰ میلیون ساخته شد، که البته اگر قرار بود همین فیلم را در شرایط کنونی بسازیم بیش از ۷۰ میلیون هزینه داشت، با حساب اینکه این فیلم، تک لوکیشن بوده و بیشتر عوامل، به صورت دوستانه در این پروژه کنار ما بودند.

آیا فیلم برایتان بازگشت مادی داشت؟

در همان ابتدا خیر، اما جایزه جشنواره‌ها خصوصاً جایزه هفت فیلم دانشگاه هنر اتفاق خوبی بود، چرا که کمک هزینه‌ای برای ساخت فیلم بعدی شد و همچنین جایزه‌های دیگر خارجی که تا حدودی هزینه‌ها را جبران کرد، اما به طور کل ساخت فیلم کوتاه مسیر پر فراز و نشیب و هیجان‌انگیزی است. طوری که در نیمه راه کاملاً پشیمانت می‌کند، اما در ادامه علاوه بر تجربه، باعث ارتباط‌گیری‌های موثر می‌شود و در ب‌هایی از یک دنیای ناشناخته را به روی هنرمند باز می‌کند که

سهمیه خاتون - فیلم کوتاه «آنتروپی» که به کارگردانی مشترک بامداد آقاجانی و آرین نوابی به صورت مستقل تولید شده است در جشنواره نهال موفق به کسب سه جایزه، در جشنواره سایه موفق به دریافت دیپلم افتخار ایده خلاقانه از انجمن فیلم کوتاه ایران (ایسفا) و همچنین، در دومین دوره «هفته فیلم» که در دانشگاه هنر تهران برگزار شد، برنده بهترین فیلم‌نامه و همچنین جایزه ویژه هفته فیلم شد. این فیلم اخیراً در جشنواره Si Cinema فرانسه پذیرش شده است. داستان این فیلم در یک کلاس درس می‌گذرد، استاد فیزیکی در حال درس دادن مفهوم آنتروپی است که در ادامه با اتفاقاتی که در کلاس می‌افتد، خود استاد دچار آنتروپی می‌شود و این بار آنتروپی است که استاد را برای ما شرح می‌دهد. خبرنگار صبا با بامداد آقاجانی، کارگردان این فیلم گفت و گویی داشت که در ادامه می‌خوانید.

باز خورد نمایش فیلم از نظر مخاطب چگونه بود؟

آنتروپی تماشاگر را به راحتی می‌خنداند، شاید به همین دلیل است که عمدتاً این فیلم، در جشنواره‌های خارجی و داخلی موفق به کسب جایزه ویژه تماشاگران شده است. مخاطب با درک و پیشینه آشنایی که جریانات فیلم با تجربه زیسته‌اش در کلاس درس دارد، بدون واسطه بی‌پرده‌آورد به دل ماجرای برد و با ایجاد موقعیت‌های مضحک و تکرار شونده باعث خنده سریع مخاطب می‌شود و در پایان با یک غافلگیری نهایی، ضمن منطقی کردن اتفاقات، شادی مخاطب را توأم با رضایت ذهنی می‌کند. و به نوعی پایان بندی جواب تمام سوالات و اتفاقات فیلم است.

مفهوم آنتروپی در علم فیزیک چیست؟

به معنای هرج و مرج است و اینکه سامانه‌ها به طور طبیعی میل به بی‌نظمی دارند و به آن سمت سوق پیدا می‌کنند

مواجهه مخاطب غیر ایرانی با این اثر کمدی ایرانی چطور بود؟

راستش این مسئله از ابتدا برای خودمان هم ناملموس بود، چرا که نوع مواجهه مخاطب با آثار طنز بسته به نوع فرهنگ جمعی قدری متفاوت است، احساس ما این بود که شاید مخاطب غیر ایرانی خیلی

سری دوم ۲
رتالیته شو

چهار شگفت‌انگیز

زمانی برای خندیدن ت

پخش از شبکه نسیم